

Beslissing

van de VREG

met betrekking tot het investeringsplan 2024-2026 en 2033 van
elektriciteitsdistributienetbeheerder Iveka

Inhoud

I.	Inleiding	3
I.1.	Aanleiding.....	3
I.2.	Wettelijk kader	3
I.3.	Voorwerp.....	7
I.4.	Voorafgaand traject.....	8
II.	Analyse en beoordeling.....	10
II.1.	Bespreking	10
II.2.	Conclusie	23
	Beschikbaar gedeelte	25

I. Inleiding

I.1. Aanleiding

In deze beslissing beoordeelt de VREG het door elektriciteitsdistributienetbeheerder Iveka (hierna: de netbeheerder) op 29 september 2023 ingediende “investeringsplan 2024-2026 en 2033”.

I.2. Wettelijk kader

I.2.1. Verplichtingen van de netbeheerder

Krachtens de artikelen 4.1.6, §1 en §2 van het Energiedecreet¹ is de beheerder van het elektriciteitsdistributienet ertoe gehouden o.m. de volgende taken uit te voeren:

- het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie van het net, en de nodige ondersteunende diensten daarvoor verlenen;
- het aanhouden van voldoende netcapaciteit om de elektriciteitsbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en om het vervoer van elektriciteit naar de distributienetten mogelijk te maken;
- de uitbreiding van zijn net in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij is aangewezen, of, als er nog geen net aanwezig is, de aanleg van het net in dat geografisch afgebakende gebied;
- de herstelling, het preventieve onderhoud, de vernieuwing en de verbetering van zijn net en de bijhorende installaties;
- als neutrale marktfacilitator fungeren door energie in te kopen die hij gebruikt om de energieverliezen te dekken, en door in de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in zijn net te voorzien, volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;
- flexibiliteitsdiensten aankopen, voor het beheer van lokale congestie binnen het dekkinggebied of voor redispatching, waarvoor de beheerder de aanvrager van flexibiliteit is, in de vorm van producten die gevaloriseerd worden, met het oog op het efficiëntere beheer en de efficiënte ontwikkeling van het elektriciteitsdistributienet;
- het ter beschikking stellen, de plaatsing, de activering, de desactivering, het onderhoud, het herstellen en het actief beheren van digitale, elektronische en analoge meters en tellers.

I.2.2. Verplichtingen tot indiening van een investeringsplan

Krachtens artikel 4.1.19, §1, eerste lid van het Energiedecreet wordt de ontwikkeling van het elektriciteitsdistributienet gebaseerd op een transparant investeringsplan dat jaarlijks door de elektriciteitsdistributienetbeheerder bij de VREG wordt ingediend.

¹ VI.Decr. van 8 mei 2009 “houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid”, BS 7 juli 2009.

Met artikel 4.1.19 van het Energiedecreet, zoals gewijzigd door artikel 39 van het EMD-decreet², heeft de Vlaamse decreetgever, wat betreft het elektriciteitsdistributienet, artikel 32, lid 3 en 4 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn³ omgezet.

Op grond van het voormelde artikel 32, lid 3 wordt de ontwikkeling van een distributiesysteem gebaseerd op een transparant netontwikkelingsplan dat ten minste om de twee jaar door de distributiesysteembeheerders bekend wordt gemaakt en bij de regulerende instantie wordt ingediend. In het netontwikkelingsplan wordt op transparante wijze beschreven welke flexibiliteitsdiensten op middellange en lange termijn vereist zijn en wordt aangegeven welke investeringen voor de komende vijf tot tien jaar worden gepland, met een bijzondere nadruk op de belangrijkste distributie-infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief oplaadpunten voor elektrische voertuigen. In het netontwikkelingsplan worden ook de vraagrespons, energie-efficiëntie, energieopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen vermeld die de distributiesysteembeheerder moet gebruiken als alternatief voor de uitbreiding van het systeem.

Voorts bevat het voormelde artikel 32, lid 4 de verplichting voor de distributiesysteembeheerder om alle relevante systeemgebruikers en de relevante transmissiesysteembeheerders te raadplegen over het netontwikkelingsplan. De distributiesysteembeheerder maakt de resultaten van de raadpleging samen met het netontwikkelingsplan bekend en dient de resultaten van de raadpleging en het netontwikkelingsplan bij de regulerende instantie in. De regulerende instanties kunnen om wijzigingen van het plan verzoeken.

I.2.2.1. Inhoud van het investeringsplan

De elementen die de netbeheerder in het investeringsplan dient op te nemen, zijn bepaald in artikel 4.1.19, §1, tweede lid van het Energiedecreet. Dit artikel luidt als volgt:

“Het investeringsplan van de elektriciteitsdistributienetbeheerders bevat al de volgende elementen:

1° een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie voor een periode van drie en tien jaar, met aanduiding van de onderliggende hypothesen;

2° een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders uitvoeren om aan de behoefte te voldoen. Het investeringsprogramma bevat al de volgende elementen:

a) de concreet geplande investeringen voor een periode van drie jaar en de geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling van het net voor een periode van tien jaar;

² Decreet van 2 april 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU”, *BS* 28 mei 2021.

³ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 “betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking)”, *Pb.L.* 14 juni 2019, afl. 158, 128.

- b) de belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief oplaadpunten voor nieuwe elektrische voertuigen en snellaadinfrastructuur;
- c) voorspellingen van de langetermijntrends;

3° een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de flexibilitiediensten of andere hulpbronnen, inclusief de onderliggende parameters, de assumpties en de locaties waar die diensten vereist zijn, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerders zelf aanvrager van flexibiliteit zijn, in de vorm van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied die voor een periode van drie jaar enerzijds en voor een periode van tien jaar anderzijds vereist zijn;

4° een transparante beschrijving van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, §2, 14°, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibilitiediensten in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering;

5° het resultaat van de afweging, vermeld in 4°;

6° een overzicht van en toelichting bij de investeringen die in het afgelopen jaar uitgevoerd zijn;

7° de volumerapportering van activiteiten van flexibilitiediensten op het elektriciteitsdistributienet in de afgelopen twee jaar voorafgegaan aan de indiening van het investeringsplan;

8° de ontwikkeling van diensten en maatregelen die het gebruik van flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet verhogen.”

Krachtens artikel 4.1.19, §1, vijfde lid van het Energiedecreet kan het technisch reglement nader bepalen welke bijkomende informatie kan worden opgevraagd en op welke wijze de informatie ter beschikking wordt gesteld. In de artikelen 2.1.11, §1 tot §3 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest⁴ (hierna: TRDE) zijn nadere voorschriften bepaald als volgt:

“§1. Het investeringsplan, bedoeld in artikel 4.1.19 van het Energiedecreet, wordt opgesteld op basis van de gegevens in dit hoofdstuk. Het plan wordt ieder jaar geüpdatet.

§2. Het investeringsplan wordt aan de VREG ter beschikking gesteld volgens het rapporteringsmodel opgesteld en gepubliceerd door de VREG. Het rapporteringsmodel wordt door de elektriciteitsdistributienetbeheerder voorzien van een omstandige, gedetailleerde, duidelijke en transparante toelichting. Gelijktijdig maakt de elektriciteitsdistributienetbeheerder ook de resultaten van de publieke consultatie, vermeld in Artikel 4.1.19, §2 van het Energiedecreet, over aan de VREG. Het investeringsplan wordt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders jaarlijks, telkens vóór 1 oktober ter goedkeuring aan de VREG voorgelegd.

⁴ Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest van 24 maart 2023, BS 13 april 2023.

§3. De elektriciteitsdistributienetbeheerders verstrekken aan de VREG de informatie zoals vermeld in Artikel 4.1.19 van het Energiedecreet en verstrekken tevens informatie over de beoordeling die zij uitvoeren van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft elektriciteitsdistributie, beheer van de belasting van het elektriciteitsdistributienet en interoperabiliteit, en de aansluiting van installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren.”

Bij mededeling van 1 maart 2022 (MEDE-2022-02) heeft de VREG het rapporteringsmodel voor het investeringsplan vastgesteld⁵.

Artikel 4.1.19, §2 van het Energiedecreet verplicht de netbeheerder ertoe om een publieke consultatie te organiseren over het investeringsplan. Dit artikel luidt als volgt:

“§2. De distributienetbeheerder en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit consulteren alle relevante netgebruikers en de transmissienetbeheerder over het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1.

De distributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bezorgen de resultaten van de publieke consultatie, vermeld in het eerste lid, samen met het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1, aan de VREG.”

Artikel 2.1.12 van het TRDE bevat voorts de verplichting voor de netbeheerder om jaarlijks te overleggen met de netbeheerders van de aan zijn net gekoppelde netten. Voormelde bepalingen luidt als volgt:

“Minstens eenmaal per jaar pleegt de elektriciteitsdistributienetbeheerder overleg met de beheerders van de met zijn net gekoppelde netten over de geplande investeringen in zijn elektriciteitsdistributienet met inbegrip van de ontwikkelingen van decentrale productie en de daaruit voortvloeiende knelpunten.”

1.2.2.2. Beoordelingsprocedure

In artikel 4.1.19, §3 van het Energiedecreet zijn de modaliteiten voor de beoordeling door de VREG van het ingediende investeringsplan bepaald als volgt:

“§3. Het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1, wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG.

De VREG maakt zijn beslissing binnen negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen bekend of vraagt binnen dezelfde termijn bijkomende inlichtingen aan de netbeheerder. Als de VREG aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn om een beslissing te nemen met negentig dagen verlengd, vanaf de dag nadat de bijkomende inlichtingen werden gevraagd.

De VREG kan, na overleg, de netbeheerder verplichten om het investeringsplan binnen een redelijke termijn aan te passen.

⁵ Mededeling van de VREG van 1 maart 2022 met betrekking tot de vaststelling van een model voor het investeringsplan, bedoeld in Hoofdstuk 1 van de Netcode (Titel II) van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (TRDE). Te raadplegen via: <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/mede-2022-02.pdf>.

(...)”

In de artikelen 2.1.11, §4 en §5 van het TRDE is de door de VREG te volgen beoordelingsprocedure nader omschreven als volgt:

“§4. De VREG beslist binnen de dertig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen of het dossier al dan niet ontvankelijk is. Indien het dossier onontvankelijk is, dan beschikt de elektriciteitsdistributienetbeheerder over een termijn van 10 werkdagen om een aangepast dossier over te maken.

De VREG beslist over de gegrondheid van het investeringsplan binnen de negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen. Oordeelt de VREG dat er bepaalde informatie ontbreekt, dan vraagt de VREG om bijkomende inlichtingen. De elektriciteitsdistributienetbeheerder beschikt daarbij telkens over maximaal 10 werkdagen om de afdoende, bijkomende inlichtingen te verschaffen. De VREG beslist in dit geval over de gegrondheid van het investeringsplan binnen de honderdtachtig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen.

§5. Bij de beslissing ten gronde kan de VREG het investeringsplan goedkeuren, goedkeuren onder voorwaarden of niet goedkeuren.

Indien de VREG het investeringsplan goedkeurt onder voorwaarden of afkeurt dan dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder ten laatste binnen de negentig dagen te rekenen vanaf de dag na de publicatie van de beslissing ten gronde van de VREG op zijn website, een aangepaste versie van het investeringsplan aan de VREG voor te leggen.”

I.2.2.3. Bekendmaking goedgekeurd investeringsplan

Tot slot bevat artikel 4.1.19, §3, vierde lid van het Energiedecreet de verplichting voor de netbeheerder om het goedgekeurde investeringsplan bekend te maken. Dit artikel luidt als volgt:

“Het goedgekeurde investeringsplan wordt op de website van de netbeheerder bekendgemaakt.”

In artikel 2.1.13 van het TRDE wordt deze verplichting tot bekendmaking nader omschreven als volgt:

“Na goedkeuring publiceert de beheerder van het elektriciteitsdistributienet de investeringsplannen op zijn website met weglating van confidentiële informatie, volgens een rapporteringsmodel zoals in onderling overleg met de VREG overeengekomen.”

I.3. Voorwerp

In deze beslissing geeft de VREG zijn goedkeuring, goedkeuring onder voorwaarden of afkeuring aan het door de netbeheerder ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033.

I.4. Voorafgaand traject

Op 29 september 2023 diende Fluvius System Operator cv (hierna: Fluvius), hierbij handelend als werkmaatschappij van de netbeheerder, per brief bij de VREG het investeringsplan 2024-2026 en 2033 in, alsook de resultaten van de publieke consultatie die over dit investeringsplan werd georganiseerd.

I.4.1. Beslissing tot ontvankelijkheid

Bij brief van 25 oktober 2023 verklaarde de VREG het door de netbeheerder ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033 ontvankelijk. In deze brief luidt het als volgt:

“De VREG heeft de investeringsplannen 2024-2033 van de 10 Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders en de 9 Vlaamse aardgasdistributienetbeheerders met Fluvius System Operator cv als werkmaatschappij goed ontvangen op datum van 29 september 2023.

Conform artikel 4.1.19, §2 van het Energiedecreet is door Fluvius System Operator cv over die investeringsplannen een publieke consultatie gehouden. De resultaten van de publieke consultatie heeft de VREG als bijlage bij de ingediende investeringsplannen ontvangen.

Conform de artikelen 2.1.11, §2 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest (TRDE) en van het Technisch Reglement voor de Distributie van Gas in het Vlaamse Gewest (TRDG) werden de investeringsplannen vóór 1 oktober ter goedkeuring aan de VREG voorgelegd.

Op basis van het voorgaande verklaart de VREG de ingediende investeringsplannen ontvankelijk, conform de artikelen 2.1.11, §4, eerste lid van het TRDE en van het TRDG. De VREG voert momenteel een grondige beoordeling uit van de investeringsplannen.

In bijlagen geven we voor de volledigheid een overzicht van de conformiteit van de investeringsplannen met het rapporteringsmodel MEDE-2022-02 (elektriciteit) en MEDE-2022-03 (gas) van de VREG.”

Zoal uit de voormelde brief reeds blijkt, werd het investeringsplan 2024-2026 en 2033 tijdig ingediend, en dit volgens het door de VREG vastgestelde rapporteringsmodel. Naast het investeringsplan 2024-2026 en 2033 zelf, werden ook de resultaten van de publieke consultatie over dit investeringsplan tijdig ingediend.

I.4.2. Vragen om bijkomende inlichtingen

Bij brief van 19 december 2023 vroeg de VREG aan Fluvius bijkomende inlichtingen over het investeringsplan 2024-2026 en 2033, met de vraag om deze over te maken binnen de 10 werkdagen conform artikel 2.1.11, §4, tweede lid van het TRDE.

Bij brief van 19 december 2023 vroeg Fluvius aan de VREG om uitstel van de termijn te verkrijgen tot uiterlijk 12 januari 2024. De VREG liet bij brief aan Fluvius weten om te kunnen instemmen met de vraag tot uitstel tot en met 12 januari 2024 voor het verschaffen van de gevraagde bijkomende inlichtingen over het ingediende investeringsplan.

Bij brief van 12 januari 2024 maakte Fluvius vervolgens bijkomende inlichtingen over aan de VREG.

Op 1 maart 2024 overlegde de VREG met Fluvius over het investeringsplan 2024-2026 en 2033 en de bijkomende inlichtingen.

Op 8 maart 2024 vond een informeel overleg plaats met Fluvius met betrekking tot de invulling van de vereiste uit art. 4.1.19 Energiedecreet inzake de redelijke termijn tot het doorvoeren van aanpassingen aan het investeringsplan door Fluvius.

I.4.3. Termijn voor beslissing ten gronde

Overeenkomstig artikel 4.1.19, §3, tweede lid maakt de VREG zijn beslissing met betrekking tot de al dan niet goedkeuring van het investeringsplan binnen negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen bekend of vraagt binnen dezelfde termijn bijkomende inlichtingen aan de netbeheerder. Als de VREG aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn om een beslissing te nemen met negentig dagen verlengd, vanaf de dag nadat de bijkomende inlichtingen werden gevraagd. De VREG kan, na overleg, de netbeheerder verplichten om het investeringsplan binnen een redelijke termijn aan te passen.

Op 19 december 2023 vroeg de VREG aan Fluvius bijkomende inlichtingen. De vragen om bijkomende inlichtingen werden tijdig gesteld, d.w.z. binnen de negentig dagen na de dag waarop de VREG het investeringsplan heeft ontvangen (*i.e.* 29 september 2023).

Overeenkomstig artikel 2.1.11, §4, tweede lid van het TRDG dient de VREG een beslissing te nemen binnen de honderdtachtig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen (*i.e.* 29 september 2023). De VREG dient derhalve ten laatste op 29 maart 2024 een beslissing te nemen over het investeringsplan 2024-2033.

Deze beslissing van de VREG wordt dan ook tijdig genomen.

II. Analyse en beoordeling

II.1. Bespreking

Op grond van artikel 4.1.19 van het Energiedecreet is de VREG bevoegd om een beslissing te nemen over het bij hem ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033.

Alvorens uiteen te zetten hoe de VREG deze bevoegdheid uitoefent en tot zijn beslissing komt, wenst de VREG kort in te gaan op het totstandkomingsproces van het investeringsplan 2024-2026 en 2033.

Fluvius hield voorafgaand aan de opmaak van het investeringsplan overlegmomenten met een selectie van stakeholder-organisaties. Deze vonden plaats op 15 december 2022, 25 januari 2023 en 23 maart 2023. Het doel van deze overlegmomenten was volgens Fluvius om inzichten van de partijen te capteren om hiermee rekening te kunnen houden in het investeringsplan. Fluvius stelde op 7 juni 2023 het ontwerp van investeringsplan 2024-2026 en 2033 voor op een publiek 'stakeholderevent/persmoment' en hield vervolgens van 7 juni tot en met 23 juli 2023 de decretaal voorgeschreven publieke consultatie erover, waarbij alle relevante netgebruikers de kans kregen om hun opmerkingen te formuleren.

Uit de opmerkingen van de stakeholders blijkt dat zij hun appreciatie uitdrukken voor het proces van het tot stand komen van het investeringsplan alsook het ontwikkelen van een langetermijnvisie. Echter, zij geven ook mee dat het investeringsplan te weinig onderbouwd is. Sommige stakeholders stellen dat het investeringsplan over het algemeen te *high level* blijft en geen details geeft over specifieke projecten.

II.1.1 Volledigheid van het investeringsplan

De bevoegdheid van de VREG om een beslissing te nemen over het bij hem ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033, houdt ten eerste in dat de VREG nagaat of hierin alle elementen zijn opgenomen zoals vereist in artikel 4.1.19, §1, tweede lid van het Energiedecreet en artikel 2.1.11, §3 van het TRDE.

Hierboven (zie titel I.4.1.) werd reeds verwezen naar de beslissing van de VREG van 25 oktober 2023 om het investeringsplan 2024-2026 en 2033 ontvankelijk te verklaren. Voormelde beslissing houdt tevens de vaststelling in dat het investeringsplan 2024-2026 en 2033 alle decretaal en reglementaire voorgeschreven elementen bevat.

Voormelde beslissing werd bij brief van 25 oktober 2023 overgemaakt aan Fluvius, met als bijlage een overzicht van de conformiteit van het investeringsplan 2024-2026 en 2033 met het rapporteringsmodel vastgesteld door de VREG. Dit overzicht van de conformiteit van het investeringsplan 2024-2026 en 2033 met het rapporteringsmodel wordt volledigheidshalve ook bij deze beslissing gevoegd (zie bijlage).

II.1.2. Inhoud van het investeringsplan

De bevoegdheid van de VREG om een beslissing te nemen over het bij hem ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033, houdt ten tweede in dat de VREG nagaat of de hierin opgenomen elementen inhoudelijk beantwoorden aan de vereisten bepaald in artikelen 4.1.19, §1, eerste en tweede lid van het Energiedecreet en artikel 2.1.11, §2 van het TRDE.

II.1.2.1. Beoordelingskader: het investeringsplan dient transparant, duidelijk en gedetailleerd te zijn

De in het investeringsplan opgenomen elementen dienen inhoudelijk te beantwoorden aan de volgende vereisten, die in essentie erop neerkomen dat het investeringsplan transparant, duidelijk en gedetailleerd moet zijn:

- Het investeringsplan dient transparant te zijn (*cfr.* artikel 4.1.19, §1, eerste lid van het Energiedecreet).
- Het investeringsplan dient een gedetailleerde raming te bevatten van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie voor een periode van drie en tien jaar, met aanduiding van de onderliggende hypothesen (*cfr.* artikel 4.1.19, §1, tweede lid, 1° van het Energiedecreet).
- Het investeringsplan dient een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de flexibilitiediensten of andere hulpbronnen te bevatten, inclusief de onderliggende parameters, de assumpties en de locaties waar die diensten vereist zijn, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder zelf aanvrager van flexibiliteit is, in de vorm van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en het beheer van lokale congestie binnen zijn dekkingsgebied die voor een periode van drie jaar enerzijds en voor een periode van tien jaar anderzijds vereist zijn (*cfr.* artikel 4.1.19, §1, tweede lid, 3° van het Energiedecreet).
- Het investeringsplan dient een transparante beschrijving te bevatten van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, §2, 14° van het Energiedecreet, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibilitiediensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen zijn eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde diensten en een netinvestering (*cfr.* artikel 4.1.19, §1, tweede lid, 4° van het Energiedecreet).
- Het investeringsplan dient te worden ingediend volgens het rapporteringsmodel, dat moet worden voorzien van een omstandige, gedetailleerde, duidelijke en transparante toelichting (*cfr.* artikel 2.1.11, §2 van het TRDE).

Hierboven (zie titel I.2.2.) werd ook reeds uiteengezet dat uit de wijziging van artikel 4.1.19 van het Energiedecreet door het EMD-decreet en de parlementaire voorbereiding hierbij blijkt dat het investeringsplan concreet moet zijn en niet indicatief. Dit moet de VREG in staat stellen om toezicht te houden op de toepassing van flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet en de investeringen die nodig zijn, zowel op korte als op lange termijn.

II.1.2.2. Toetsing van het investeringsplan 2024-2026 en 2033 aan het beoordelingskader

De VREG voerde een uitgebreide analyse uit van het bij hem ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033, in het licht van de hierboven beschreven vereisten waaraan de in het investeringsplan opgenomen elementen inhoudelijk moeten beantwoorden. Uit deze analyse blijkt dat het plan de nodige investeringen voorziet om het elektriciteitsdistributienet aan te passen aan de verwachte toekomstige belasting. De VREG wijst er wel op dat de toekomstige belasting een schatting is en dus onzeker.

Door de toekomstprognoses regelmatig bij te werken, worden de onzekerheden verminderd. De VREG merkt ook op dat vooral bij de omzetting van de noodzakelijke investeringen de onderliggende veronderstellingen niet transparant zijn uitgelegd. Bij het beoordelen van het plan heeft de VREG de volgende belangrijke aandachtspunten: i) sommige veronderstellingen en beleidsregels zijn niet helder beschreven of gemotiveerd; ii) het is niet duidelijk hoe het plan leidt tot *concrete* investeringen; iii) de gevraagde wijzigingen aan het vorige plan zijn onvoldoende doorgevoerd.

Hierna worden een aantal vaststellingen, die het resultaat waren van deze analyse, weergegeven. De volledige, meer uitgebreide analyse van het investeringsplan 2024-2026 en 2033 is opgenomen in het rapport dat als bijlage bij deze beslissing is gevoegd (zie Bijlagen).

Transparantie

a) Onvoldoende duidelijk wat de aanpassingen aan het investeringsplan zijn ten opzichte van het voorgaande ingediende investeringsplan.

In het ingediende investeringsplan wordt meermaals verwezen naar het vorige investeringsplan, versie 2023-2025 en 2032:

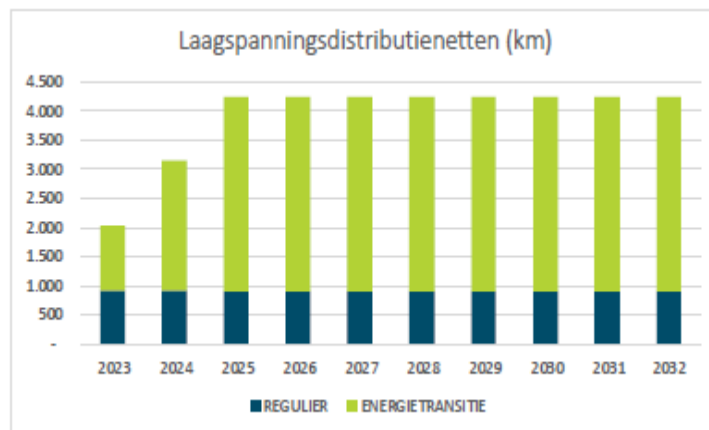
i) In het Hoofdstuk ‘methodiek van het investeringsplan’ wordt aangegeven dat het voorliggende investeringsplan voor de periode 2024-2026 en 2033 gebaseerd is op het investeringsplan voor de periode 2023-2025 en 2032.

ii) Bij de toelichting over de toekomstverwachtingen wordt aangegeven dat de gehanteerde assumpties voor de toekomst grotendeels zijn gebaseerd op het vorige ingediende investeringsplan.

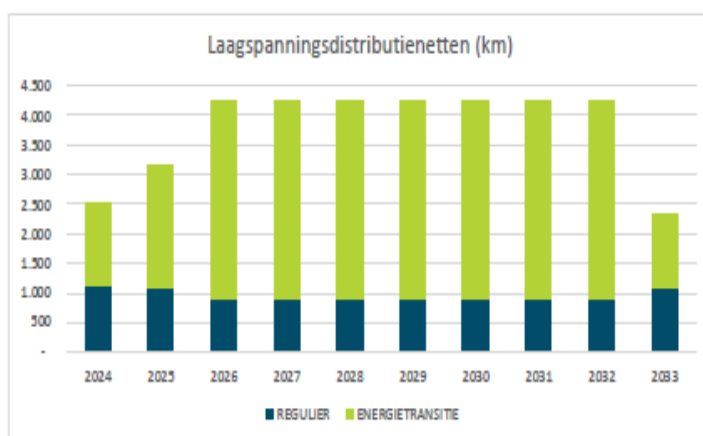
iii) In het hoofdstuk ‘investeringen in het elektriciteitsnet’ wordt gesteld dat het ‘no-regret’-investeringsbudget voor de periode 2023-2032 behouden blijft.

De grafische voorstellingen van de geplande investeringen in de laagspanningsdistributienetten in beide investeringsplannen, het huidig ingediende (versie 2024-2026 en 2033) en het voorgaande (versie 2023-2025 en 2032), zouden de voorgaande stellingen moeten ondersteunen. Echter, als we deze grafische voorstellingen bekijken (zie hieronder Figuur 1 en Figuur 2) dan stellen we het volgende vast: i) het budget, uitgedrukt in km laagspanningsdistributienet, voor de jaren 2024 en 2025 is in het huidige ingediende investeringsplan sterk verlaagd ten opzichte van het budget voor deze jaren zoals dit was opgenomen in het voorheen ingediende investeringsplan, ii) verder valt op dat het investeringsbudget voor het (nieuwe) jaar 2033 plots terugvalt t.o.v. de voorafgaande jaren. Hierover lezen we in het investeringsplan het volgende: *“Voor de periode na 2032 bouwen we verder op de elektrificatiescenario’s, waarbij we in 2033 veiligheidshalve een bijkomend budget van 270 miljoen euro extra voorzien in afwachting van voldoende effectieve mitigerende maatregelen.”*

Door de – weinig transparante - toelichting met betrekking tot het jaar 2033 concluderen we dat ten opzichte van het vorige ingediende investeringsplan geen of slechts beperkte, nieuwe simulaties om de toekomstige netcapaciteit te bepalen, zijn doorgevoerd. Dit werd door Fluvius ook bevestigd in het antwoord op de bijkomende vragen die de VREG heeft gesteld. Bij de budgetten voor de jaren 2024 en 2025 is geen informatie in het ingediende investeringsplan opgenomen waarom deze gewijzigd zijn ten opzichte van het vorige ingediende investeringsplan.

Figuur 1: Investeringsplan 2023-2025 en 2032, p.63

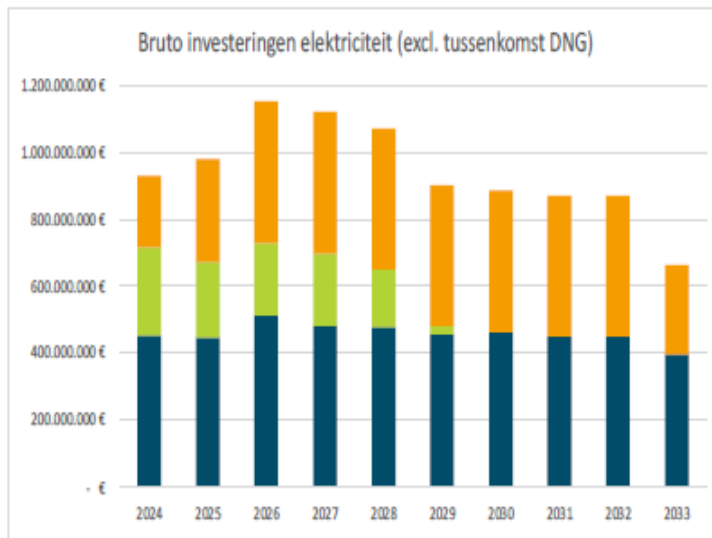
Figuur 2: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p.78

b) Toelichting bij verandering van de budgetten ontbreekt.

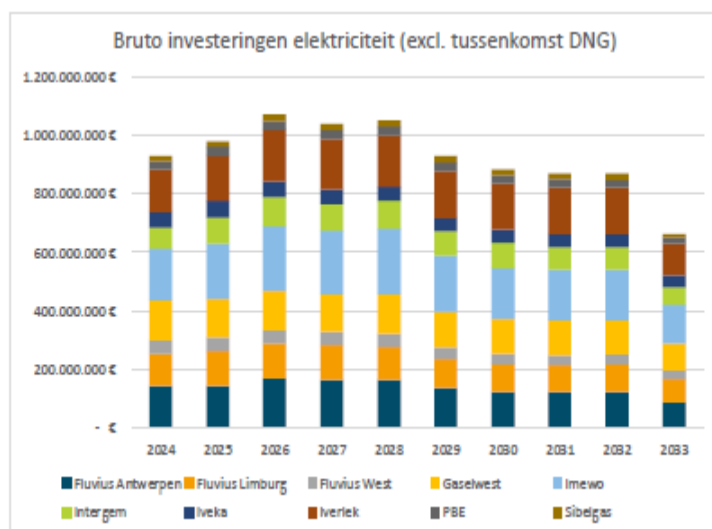
Bij de toelichting over de geplande investeringen in het elektriciteitsnet worden de bruto investeringen (EUR) met betrekking tot elektriciteit grafisch weergegeven. In de bijlagen van het investeringsplan wordt deze grafische voorstelling, met opsplitsing naar de verschillende netbeheerders, herhaald. Echter als we beide grafische voorstellingen (zie hieronder Figuur 3 en Figuur 4) nader bekijken merken we voornamelijk voor de jaren 2026 en 2027 verschillen op. Bij de indiening van het investeringsplan moeten de netbeheerders, conform het rapporteringsmodel van de VREG, afzonderlijk de investeringsbudgetten aanleveren. We stellen vast dat ook deze cijfers afwijken van de beide getoonde grafische voorstellingen. Fluvius geeft, na bevraging van de VREG op 19 december 2023, aan dat bij het opstellen van de budgetten gewerkt wordt met voorlopige budgetten op het moment dat het investeringsplan ter consultatie wordt voorgelegd. In het najaar worden de budgetten verder verfijnd en voorgelegd aan de Raden van Bestuur van de desbetreffende netbeheerders. Deze goedgekeurde budgetten door de Raden van Bestuur van de netbeheerders worden, conform het rapporteringsmodel van de VREG, aangeleverd aan de VREG als bijlage bij het investeringsplan. De opgenomen data en grafische voorstellingen in het ingediende investeringsplan zijn niet aangepast aan de finale stand van de gehanteerde budgetten zoals deze afzonderlijk zijn aangeleverd aan de VREG.

In het ingediende investeringsplan zijn geen toelichtingen te vinden wat de achterliggende assumpties zijn bij de gewijzigde budgetten.

We gaan ervan uit dat de opgestelde budgetten zoals weergegeven tijdens de publieke consultatie gebaseerd zijn op de gehanteerde assumpties en het resultaat zijn van een degelijke inschatting van de benodigde capaciteit. Het is derhalve niet duidelijk wat de achterliggende reden is van de gewijzigde budgetten.

Figuur 3: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p. 79.

Figuur 4: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p. 127.

c) Het weerhouden toekomstscenario is onvoldoende toegelicht.

In het ingediende investeringsplan wordt vermeld dat de investeringsbudgetten zijn opgesteld op basis van een 'no-regret'-investeringsbudget. Het is, op basis van de informatie in het investeringsplan, niet duidelijk wat de achterliggende assumpties zijn bij het bijhorende scenario. Fluvius vermeldt dat het scenario van het 'no-regret'-investeringsbudget tussen een hoog- en midden-scenario ligt. Na bevraging van Fluvius door de VREG op 19 december 2023 stellen we vast dat het scenario van het 'no-regret'-investeringsbudget in de eerste jaren ongeveer gelijkloopt met het hoge-scenario of het meest ambitieuze scenario dat beschreven is in het investeringsplan, na ongeveer 10 jaar vlakt het scenario van het 'no-regret'-investeringsbudget af naar een gemiddeld-scenario.

De VREG begrijpt dat de netbeheerders in de eerste jaren een voldoende ambitieus investeringsbeleid willen omzetten zodat het distributienet klaar is voor de toekomstige belasting van het distributienet. Echter is het in het ingediende investeringsplan niet voldoende duidelijk wat de motivering is van het weerhouden scenario. Het 'no-regret'-investeringsbudget lijkt vandaag een arbitraire keuze van de netbeheerder te zijn.

Samengevat blijkt bijgevolg dat verschillende budgetten, inschattingen en stellingen door Fluvius op onvoldoende transparante wijze worden onderbouwd en toegelicht, waardoor de VREG enkel kan uitgaan van (eigen) assumpties en interpretaties. Concluderend stelt de VREG dan ook vast dat het ter goedkeuring voorliggend investeringsplan 2024-2026 en 2033, **niet voldoet** aan de vereisten inzake transparantie.

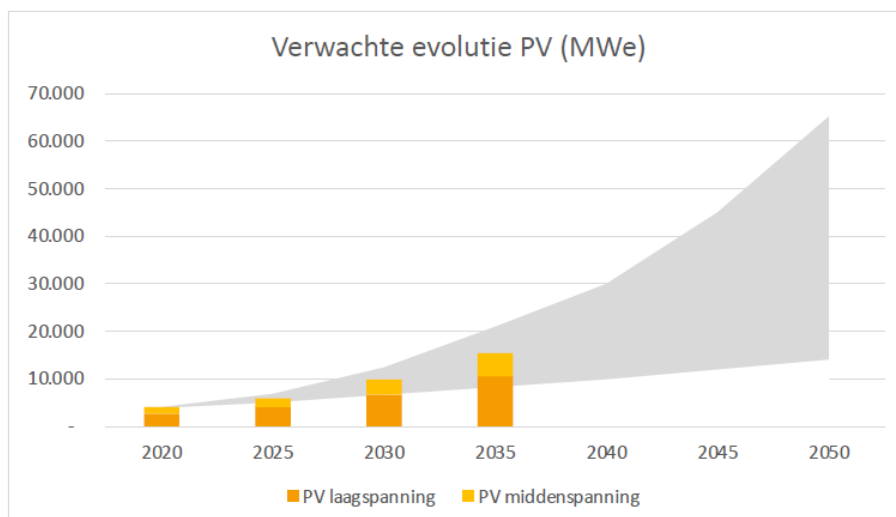
Gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften en toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie, met aanduiding van de onderliggende hypothesen

d) Omstandige motivering van verwerking van stakeholderinput ontbreekt.

In het voorafgaande stakeholderoverleg op uitnodiging dat Fluvius heeft georganiseerd werden door belanghebbenden 2 o.i. belangrijke elementen naar voren gebracht: i) Het geïnstalleerde vermogen aan PV-installaties zal in het jaar 2023 met 1 GW toenemen. Door de sector wordt verwacht dat deze trend zal verdergezet worden in de komende jaren. ii) De elektrificatie van het zwaar transport (vrachtwagens) zal een belangrijke impact hebben op het distributienet. Van deze beide elementen is in het investeringsplan niet duidelijk hoe de netbeheerder hiermee rekening heeft gehouden bij de bepaling van de benodigde netcapaciteit.

Voor het eerste element heeft Fluvius dit in een antwoord op de bevraging van de VREG op 19 december 2023 toegelicht. De groeiprognoze van het vermogen aan PV-installaties is verhoogd van 450 MW per jaar (investeringsplan 2023-2025 en 2032) naar 600 MW per jaar (investeringsplan 2024-2026 en 2033). Eveneens bevestigt Fluvius dat in het jaar 2023 meer dan 1.000 MW bijkomend vermogen aan PV-installaties is geïnstalleerd op het Vlaamse distributienet. Fluvius neemt aan dat 600 MW per jaar, nu de ondersteuning voor PV-installaties is afgebouwd, de lange termijn trend dekt. In het investeringsplan stelt Fluvius dat met een jaarlijkse groeiprognoze van 600 MW in het jaar 2030 er een geïnstalleerd vermogen aan PV-installaties zal zijn van 10 GW, hiervan zal naar verwachting ongeveer 60% op het laagspanningsnet worden geïnstalleerd. Zoals reeds vermeld staat zowel de aangepaste groeiprognoze, van 450 MW naar 600 MW, als de motivering van deze wijziging niet vermeld in het investeringsplan, dit werd door Fluvius toegelicht na een bevraging van de VREG.

Na het jaar 2030 ziet Fluvius een grote onzekerheid in de groeiprognoze van het vermogen aan PV-installaties. Voor het jaar 2050 ziet Fluvius het potentieel aan PV-installaties op het distributienet tussen 15 GW en 65 GW, zie Figuur 5. Een dergelijke onzekerheid laat de netbeheerder niet toe om de meest optimale netcapaciteit reeds te voorzien bij de netten die vandaag versterkt of nieuw worden aangelegd. Als we aannemen dat 60% van alle vermogen aan PV-installaties op het laagspanningsnet worden geplaatst, dan betekent deze spreiding dat de netbeheerder rekening moet houden met een gemiddelde injectiepiek die tussen 2 kW en 10 kW per afnamepunt aangesloten op het laagspanningsnet ligt. De VREG is van mening, om vandaag de netten reeds te kunnen voorzien van voldoende capaciteit richting het jaar 2050, dat voor PV-installaties op het distributienet, in afstemming met de stakeholders, een meest waarschijnlijk scenario moet worden vastgelegd. Dit scenario moet de netbeheerder dan toelaten om de laagspanningsnetten zo optimaal te dimensioneren. Eveneens is het belangrijk dat dit scenario op regelmatige tijdstippen wordt bijgestuurd aan de hand van de reële situatie en de laatste vooruitzichten.

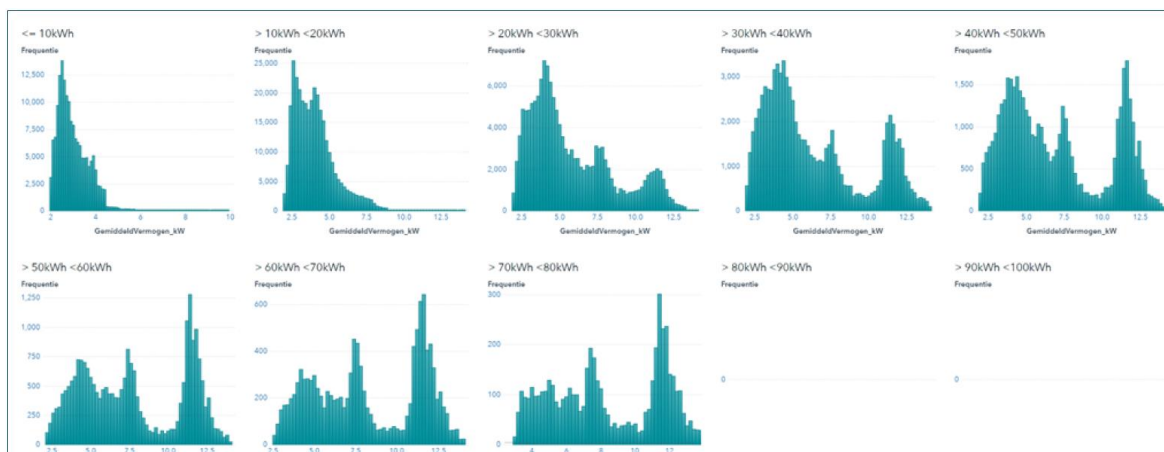
Figuur 5: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p. 44.

Voor het tweede element lezen we in het investeringsplan het volgende: *‘De grootste bijsturing die we op basis van het stakeholderoverleg deden, is de verwerking van de uitrol van elektrische vrachtwagens.’* Om het vrachtvervoer te elektrificeren wordt door een belanghebbende vandaag voorspeld dat er, om het volledige zware vrachtvervoer batterij-elektrisch aan te drijven, ongeveer 9 TWh⁶ aan bijkomende jaarlijkse elektrische energie nodig zal zijn, enkel voor vrachtwagens die ingeschreven zijn bij Vlaamse ondernemingen. Het internationale vrachtvervoer wordt dus nog niet mee in rekening genomen. Uit analyse van het investeringsplan en bevraging van Fluvius kunnen we echter vaststellen dat voor de uitrol van de elektrische vrachtwagens geen bijkomende investeringen, op enkele pilootprojecten voor laadinfrastructuur langs snelwegen na, zijn voorzien in het ingediende investeringsplan. Ook zijn in het investeringsplan geen aannames gedaan over de verwachte integratie van het elektrische vrachtvervoer in de komende 10 jaar.

e) Assumptie van het laadgedrag van batterij-elektrische voertuigen is onvoldoende onderbouwd.

In haar voorbereidende stakeholderoverleg stelde Fluvius dat het vandaag voornamelijk hybride voertuigen zijn die laden, hierdoor geven de ter beschikking zijnde meetdata mogelijk een verkeerd beeld. Bij de thuisladers voor elektrische voertuigen stelt Fluvius vast dat vandaag voornamelijk laders met een maximaal vermogen van 11 kW worden aangeschaft. Hiermee onderbouwt Fluvius de assumptie in het investeringsplan dat het gemiddelde toekomstige laadvermogen 7,5 kW zal bedragen. De meetdata die Fluvius ter beschikking heeft op basis van geanonimiseerde data van de digitale meters moet dit eveneens onderbouwen, zie Figuur 6. Het is echter niet duidelijk in het investeringsplan welke assumptie hiermee onderbouwd wordt. De VREG stelt vast dat in de weergegeven data zowel de volumes per laadbeurt als de piekvermogens eerder beperkt zijn. In het investeringsplan is geen toelichting gegeven hoe deze data geïnterpreteerd moeten worden of welke assumpties Fluvius hiermee onderbouwt.

⁶ In het jaar 2022 was er een elektriciteitsafname op het distributienet van ca. 29 TWh, bron: https://dashboard.vreg.be/report/DMR_Energieafnemers%20en%20volumeE.html

Figuur 6: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p. 34.

Bij het opstellen van de capaciteitsbehoefte heeft Fluvius gewerkt met 3 scenario's, een laag-, een midden- en een hoog-scenario. Bij de inschatting van het aantal elektrische personenvoertuigen onderscheiden de scenario's zich enkel in de snelheid waarmee de fossiele personenvoertuigen worden vervangen door elektrische personenvoertuigen. Het uitgangspunt van de drie scenario's is immers dat finaal alle personenvoertuigen elektrisch zullen zijn tegen het jaar 2050. Doordat het 'no-regret'-scenario (hoge aantallen, hoog gemiddeld laadvermogen en een hoge gelijktijdigheid) in de eerste 10 jaar dicht bij het hoge scenario ligt, zullen de meeste netinvesteringen in het laagspanningsnet (om voldoende netcapaciteit te hebben tegen het jaar 2050) in de komende 10 jaar worden ingepland. Een dergelijk scenario houdt volgens de VREG geen rekening met het effect van milderende maatregelen. Zo heeft bijvoorbeeld het invoeren van een capaciteitstarief voor laagspanningsgebruikers een effect op het gedrag en de gewoonten van laagspanningsgebruikers. De VREG is van mening dat verder onderzoek nodig is naar het laadgedrag van elektrische voertuigen en eventuele milderende maatregelen, zodat de nodige netinvesteringen mogelijk meer gespreid in de tijd kunnen uitgevoerd worden.

f) Onderliggende assumpties zijn niet afgestemd op de reële ontwikkelingen.

Bij de inschatting van het aantal personenvoertuigen in het jaar 2050 is in het investeringsplan rekening gehouden met een stijging van het aantal personenvoertuigen van 3,6 miljoen in 2021 naar 3,85 miljoen in 2050. Als we echter kijken naar de nieuw ingeschreven voertuigen⁷ in de periode 2019-2022 jaar, dan stellen we een scherpe daling vast. In het jaar 2023 was er een plots herstel waar te nemen van de nieuw ingeschreven personenvoertuigen, evenwel met het aantal nog steeds lager dan in de jaren 2014 tot en met 2019. De cijfers van laatste jaren lijken te wijzen op een trendbreuk met de daaraan voorafgaande jaren en kunnen moeilijk een blijvende stijging van het aantal personenvoertuigen tegen 2050 onderbouwen.

Door onzekerheden die inherent zijn aan toekomstvoorspellingen, is het noodzakelijk om de assumpties over de energietransitie op regelmatige tijdstippen af te stemmen met reële data en marktontwikkelingen.

⁷ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/mobiliteit/verkeer/inschrijving-motorvoertuigen>

Concluderend stelt de VREG vast dat Fluvius ten aanzien van een aantal essentiële elementen inzake de raming van de capaciteitsbehoeften onvoldoende gefundeerde assumpties naar voren brengt. Er is bijgevolg **niet voldaan** aan deze vereiste.

Een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net, dat voldoet aan volgende elementen: a) de concreet geplande investeringen voor een periode van drie jaar en de geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling van het net voor een periode van tien jaar; b) de belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief oplaadpunten voor elektrische voertuigen en snellaadinfrastructuur; c) voorspellingen van de langetermijntrends;

g) De concrete invulling van de investeringen op korte termijn is onvoldoende gemotiveerd.

Het investeringsplan op korte termijn (voor een periode van drie jaar) moet concreet zijn en niet louter indicatief. Op basis van de hypothesen aan bijkomende belastingen op het distributienet heeft Fluvius een globale noodzaak aan bijkomende investeringen vastgesteld. Deze bijkomende investeringen worden in de komende 3 jaar, omwille van operationele redenen, geleidelijk opgeschaald. Vanaf het jaar 2033 wordt verwacht dat de bijkomende investeringen terug zullen dalen omdat vanaf het jaar 2033 er naar verwachting van de netbeheerder nog weinig proactieve investeringen nodig zullen zijn.

Fluvius geeft in het investeringsplan aan dat de globale jaarlijkse budgetten nog lokaal moeten worden ingevuld. Deze invulling wordt door de lokale projectbeheerder gedaan. Deze kijkt voor de start van de omzetting van probleemzones op basis van simulaties naar een ontwerp en doet op basis van de specifieke lokale situatie een beoordeling over de noodzakelijkheid van de geplande investering. Een specifieke lokale situatie is bijvoorbeeld een autovrije straat. Wanneer dit het geval is dan worden in die bepaalde straten geen of minder investeringen gedaan.

Vandaag ontbreekt het de netbeheerders volgens Fluvius aan voldoende structurele data om de investeringsplannen op de korte termijn concreet in te vullen. Zo is vandaag de specifieke netgerelateerde ruimtelijke planning van steden en gemeenten, zoals de elektrische laadmogelijkheden in de straten en de planning van hoge-temperatuurswarmtenetten niet structureel beschikbaar voor de distributienetbeheerders. Dit is volgens de VREG geen afdoende reden om geen enkele concrete investering voor de korte termijn in te plannen. De netbeheerder heeft vandaag kennis van de delen van het laagspanningsnet waar zonder bijkomende belasting al mogelijk congestie kan optreden, zie hiervoor Figuur 7. Na bevraging door de VREG van Fluvius bevestigt Fluvius dat de netbeheerders vandaag in hun simulaties van de huidige situatie reeds op 2.304 km kabels van hun laagspanningsnetten congestie vaststellen. Bijkomend heeft de netbeheerder uit eerdere simulaties de nodige aanwijzingen van die delen van het laagspanningsnet waar mogelijks congestie kan optreden binnen 3 of 10 jaar. Hierdoor moet de netbeheerder in staat zijn om noodzakelijke investeringen voor de komende 3 jaar concreet in te plannen.

Actueel aandeel netten dat potentieel in congestie kan komen (% per gemeente)

Figuur 7: Investeringsplan 2024-2026 en 2033, p. 51.

h) De impact van het assetmanagement-beleid op de geplande investeringen is onvoldoende toegelicht.

Tijdens een bevraging van Fluvius door de VREG heeft Fluvius bijkomende informatie aangeleverd over het gehanteerde assetmanagement. Op basis van een aantal aspecten stelt Fluvius voor elk van de betreffende assets een interne score vast. Aan de asset die de hoogste score krijgt, wordt de hoogste prioriteit gegeven bij het inplannen van de investeringen. Voor het laagspanningsnet is één van de aspecten de verwachte belasting in het jaar 2032. Hoe hoger de ingeschatte belasting van de laagspanningsasset in het jaar 2032 hoe hoger de score en dus prioriteit voor een versterkende investering. Hierdoor wil Fluvius de nodige investeringen tijdig initiëren om zo congestie in de toekomst te vermijden. De VREG is van oordeel dat een dergelijke werkwijze de netbeheerder moet toelaten om tijdig de noodzakelijke investeringen in te plannen, maar de VREG heeft vandaag geen zicht op hoeveel van de hoogste scorende assets in het komende jaar of de komende 3 jaar concreet worden ingepland met een versterkende investering. Eveneens stelt de VREG vast dat dit beleid niet is beschreven in het investeringsplan, hierdoor waren de stakeholders niet in de mogelijkheid om te reageren op het gehanteerde investeringsbeleid.

Conclusie: De VREG stelt vast dat de vertaling van het assetmanagement-beleid en de concrete invulling van investeringen op korte termijn onvoldoende duidelijk is – dus vereiste **niet voldaan**: de investeringspolitiek op 3 jaar is niet concreet genoeg.

Een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van flexibiliteitsdiensten

i) In het ingediende investeringsplan is een verwijzing naar de balanceringsdiensten van de transmissienetbeheerder opgenomen. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de marktproducten van de distributienetbeheerder voor congestiebeheer die in ontwikkeling zijn. We stellen vast dat bij indiening van het investeringsplan de netbeheerder niet beschikt over flexibiliteitsdiensten en dus zelf geen vrager is van flexibiliteitsdiensten (zie ook onder j).

Hiermee is -althans formeel - **voldaan** aan de bepaling in Artikel 4.1.19 §1 3°: een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de flexibiliteitsdiensten of andere hulpbronnen, inclusief de onderliggende parameters, de assumpties en de locaties waar die diensten vereist zijn, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerders zelf aanvrager van flexibiliteit zijn, in de vorm van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en het beheer van lokale congestie binnen hun dekkinggebied die voor een periode van drie jaar enerzijds en voor een periode van tien jaar anderzijds vereist zijn;

Transparante beschrijving van de methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit en het resultaat van deze afweging

j) In de huidige bespreking van het afwegingsmodel zijn voor de VREG verschillende aspecten van de methodologie en aannames onvoldoende uitgediept en gemotiveerd. Hierdoor blijft de bespreking van het afwegingsmodel eerder beperkt tot een algemene, kwalitatieve beschrijving, waarbij de daadwerkelijk toegepaste aanpak niet volledig te doorgronden valt.

Zo is het bijvoorbeeld niet duidelijk hoe de kost van technische flexibiliteit – en meer bepaald de verschillende kostcomponenten opgelijst in art. 3.1.34/3 van het Energiebesluit – op voorhand ingeschat zal worden. Ook de frequentie waarmee een marktvraag gelanceerd zal worden ligt niet eenduidig vast. Tot slot is het ook niet duidelijk wat het toepassingsgebied is van het afwegingsmodel. Hiertoe moet het investeringsplan een duidelijke beschrijving bevatten van geïdentificeerde congestiezones met potentieel voor marktflexibiliteit.

Ondanks het feit dat de marktproducten voor congestiebeheer nog in volle ontwikkeling zijn, is het belangrijk om een eerste concrete, toepasbare versie van het afwegingsmodel voorhanden te hebben, waarbij bepaalde keuzes en aannames gemaakt worden, die op basis van voortschrijdend inzicht verder geoptimaliseerd kunnen worden.

Een omstandige motivering van deze specifieke keuzes en aannames is daarbij zeer belangrijk.

Ook een duidelijk plan van aanpak hoe deze keuzes en aannames geüpdatet zullen worden naarmate de implementatie van marktproducten voor congestiebeheer verder vordert, mag niet ontbreken. Dit plan van aanpak moet duidelijke stappen, doelen en deadlines bevatten.

Tot slot wenst de VREG Fluvius aan te sporen om de ontwikkeling van marktproducten voor flexibiliteit voor lokaal congestiebeheer verder vorm te geven, zodat ook het afwegingsmodel verder uitgewerkt kan worden.

We concluderen dat een transparante beschrijving van de methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit ontbreekt en dat een verbetering van kwaliteit van deze beschrijving niet geborgd is in het investeringsplan en er bijgevolg **niet is voldaan** aan deze vereiste.

Een overzicht van en toelichting bij de investeringen die in het afgelopen jaar uitgevoerd zijn

k) De netbeheerder heeft via het rapporteringsmodel van de VREG een afdoende overzicht en toelichting gegeven van de investeringen die in het afgelopen jaar werden uitgevoerd.

De volumerapportering van activaties van flexibiliteitsdiensten op het elektriciteitsdistributienet in de afgelopen twee jaar die voorafgaan aan de indiening van het investeringsplan;

l) Fluvius heeft in de bijlagen van het investeringsplan een overzicht gegeven per netbeheerder van de volumes die in de afgelopen 2 jaar (2021 en 2022) zijn afgeregeld om flexibiliteitsdiensten te leveren aan de netbeheerders. Naast de afgeregelde volumes wordt door de netbeheerder ook de aantal activaties, de gemiddelde duur van de activaties en het gemiddelde vermogen per activatie.

De ontwikkeling van diensten en maatregelen die het gebruik van flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet verhogen.

m) Dit punt werd hierboven besproken bij de beschrijving van de flexibilitiediensten.

Coherentie met de assumpties van de beheerders van de gekoppelde netten

n) Art. 2.1.12 TRDE bepaalt dat minstens eenmaal per jaar de elektriciteitsdistributienetbeheerder overleg moet plegen met de beheerders van de met zijn net gekoppelde netten over de geplande investeringen in zijn elektriciteitsdistributienet met inbegrip van de ontwikkelingen van decentrale productie en de daaruit voortvloeiende knelpunten. Fluvius heeft afzonderlijk van het ingediende investeringsplan aangetoond dat er overleg heeft plaats gevonden met Elia Transmission Belgium. Op basis van de verslaggeving van deze afstemming kunnen we vaststellen dat er tussen de netbeheerders een overeenstemming is over de assumpties inzake het aantal bijkomende elektrische personenvoertuigen en warmtepompen in de komende 10 jaar. Echter, over wat de impact van deze bijkomende belastingen zal zijn op de koppelpunten tussen de netten is er geen overeenstemming. Hiervoor wordt gezamenlijk een studie opgestart om deze impact te kunnen inschatten. We stellen vast dat het resultaat van deze studie noodzakelijk is om de nodige investeringen in bijkomende capaciteit van de koppelpunten tijdig te kunnen starten.

Gelet op het overleg tussen de netbeheerders, werd **voldaan** aan deze vereiste.

II.1.3. Toetsing van de voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-12 van de VREG

Het investeringsplan 2023-2032 beantwoordde inhoudelijk niet volledig aan de decretale en reglementaire vereisten. Daarom had de VREG bij beslissing 2023-12 verschillende voorwaarden aan de netbeheerder opgelegd, die hij diende te verwezenlijken bij het opstellen van het eerstvolgende investeringsplan. Deze voorwaarden dienen bijgevolg vervuld te zijn in het ter goedkeuring voorliggend investeringsplan. De VREG toetst hieronder of de netbeheerder de voorwaarden heeft vervuld:

- het investeringsplan moet transparant weergeven hoe de verwachte bijkomende belasting op het laagspanningsnet gestrooid wordt om de toekomstige netbelasting te bepalen;

De VREG stelt vast dat in het huidige investeringsplan enkel werd verduidelijkt dat het om een “homogene strooiing” gaat. Dit is volgens de VREG evenwel onvoldoende duidelijk aangezien er geen bijkomende toelichting wordt gegeven waarom er via een homogene strooiing wordt gewerkt, noch waarom alternatieven niet gehanteerd worden. De manier waarop tewerk zal gegaan worden is onvoldoende concreet. De VREG dient bijgevolg vast te stellen dat deze voorwaarde **niet** werd **vervuld** en dat bijkomende transparantie en verduidelijking nodig is.

- het investeringsplan moet duidelijke doelstellingen bevatten omtrent digitalisering van het distributienet. In eerste instantie moet de netbeheerder aangeven hoe monitoring wordt aangewend om de belasting van het distributienet op te volgen. Vervolgens moet de netbeheerder eenduidige doelstellingen betreffende de te monitoren assets formuleren;

De VREG stelt vast dat in het voorliggende investeringsplan informatie werd opgenomen omtrent de uitrol van de digitale meter alsook over de digitale distributie- en klantcabines. Als doelstelling voor de cabines wordt door Fluvius vooropgesteld dat 1/3 van alle cabines moet uitgerust worden met telebediening tegen 2033.

Eveneens is door Fluvius beschreven in het investeringsplan hoe de netbeheerder de digitale assets zal aanwenden om de actuele netbelasting op te volgen. Deze voorwaarde werd bijgevolg **vervuld**.

- het investeringsplan moet een meer uitgebreide en gedetailleerde beschrijving bevatten van de methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit. Alle daarbij gehanteerde assumpties moeten voldoende omstandig worden toegelicht in het investeringsplan;

De VREG verwijst hiervoor naar de bespreking hierboven onder punt j), op pagina 20 waaruit blijkt dat deze voorwaarde **niet** werd **vervuld**.

- het investeringsplan moet een duidelijke doelstelling bevatten betreffende de termijn waarbinnen alle netgebruikers toegang zullen hebben tot een 400 V-net;

Uit het huidige investeringsplan blijkt dat de netbeheerder weldegelijk een duidelijke doelstelling bevat betreffende de termijn waarbinnen alle netgebruikers toegang zullen hebben tot een 400 V-net. Fluvius stelt hierbij voorop dat tegen het jaar 2033 ca. 99% van alle netgebruikers toegang zullen hebben tot een 400 V-net. De VREG stelt bijgevolg vast dat deze voorwaarde werd **vervuld**.

- het investeringsplan dient te steunen op assumpties waarover de netbeheerder heeft afgestemd met de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder, zodat deze assumpties coherent zijn met deze waarop het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit steunt.

Uit de informatie bij het huidige investeringsplan blijkt dat de netbeheerder heeft afgestemd met de beheerder van het plaatselijk vervoernet en de transmissienetbeheerder. Deze voorwaarde werd **vervuld**.

Samengevat dient de VREG vast te stellen dat de netbeheerders stappen vooruit hebben gezet en bepaalde voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-12 hebben vervuld. Twee voorwaarden (de strooiing van de belasting en het afwegingskader voor flexibiliteit) zijn evenwel op vandaag nog onvoldoende uitgewerkt en dienen nog samen met de hierboven (onder titel II.1.2.2.) neergeschreven feedback verwerkt te worden in een nieuwe versie van het investeringsplan.

II.1.4. De draagwijdte van de beslissing van de VREG over het investeringsplan

Hierboven merkte de VREG reeds op dat hij de verplichting voor de netbeheerder om jaarlijks een investeringsplan in te dienen, beschouwt als een voortdurend proces van bijsturing, aanpassing en uitdieping van het investeringsplan. Dat geldt niet enkel voor de netbeheerder, maar ook voor de VREG in de uitoefening van zijn goedkeuringsbevoegdheid. Aangezien de netbeheerder jaarlijks een investeringsplan dient in te dienen, is de beslissing van de VREG over een bij hem ingediend investeringsplan inherent tijdsgebonden. De VREG neemt een beslissing op basis van de ten tijde van de beslissing beschikbare kennis en inzichten. Evenzo zal de VREG zich bij de beoordeling van navolgende investeringsplannen baseren op de op dat moment beschikbare kennis en inzichten, die allicht zullen geëvolueerd zijn, niet in het minst gelet op de horizon van tien jaar waarmee in het investeringsplan rekening moet worden gehouden.

De draagwijdte van deze beslissing over het investeringsplan 2024-2026 en 2033 is dan ook beperkt, in die zin dat deze geen voorafname vormt op de toekomstige beslissingen van de VREG over navolgende investeringsplannen die de netbeheerder dient in te dienen.

II.1.5. De beoordelingsbevoegdheid van de VREG omvat geen investeringsbedragen

Tot slot, de bevoegdheid van de VREG om een beslissing te nemen over het bij hem ingediende investeringsplan 2024-2026 en 2033, houdt niet in dat de VREG zich kan uitspreken over de bedragen die de netbeheerder koppelt aan de geplande investeringen. De bevoegdheid van de VREG is immers beperkt, in de zin dat de VREG enkel kan nagaan of de netbeheerder aantoont dat het investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net volstaat om te voldoen aan de behoeften van het distributienet, zoals deze door de netbeheerder worden ingeschat voor een periode van drie en tien jaar. Deze beslissing houdt bijgevolg op geen enkele wijze enige goed- of afkeuring in van de in het investeringsplan 2024-2026 en 2033 opgenomen bedragen van de investeringen die de netbeheerder vooropstelt.

II.2. Conclusie

De netbeheerder heeft het investeringsplan 2024-2026 en 2033 tijdig ingediend en dit volgens het door de VREG vastgestelde rapporteringsmodel, zodat het ontvankelijk is. Het ingediende investeringsplan bevat voorts alle decretaal en reglementair voorgeschreven elementen en is derhalve volledig.

Hierboven werd reeds uiteengezet dat het investeringsplan 2024-2026 en 2033 een aantal tekortkomingen bevat. Verder blijkt dat ook de voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-12 van de VREG niet volledig werden vervuld. Tegelijk blijkt uit het bovenstaande echter ook dat het investeringsplan 2024-2026 en 2033 op verschillende punten wél voldoet aan de decretale en reglementaire vereisten.

In het licht van het voorgaande, meent de VREG dat het investeringsplan 2024-2026 en 2033 kan worden **goedgekeurd**, zij het onder **voorwaarde** dat de netbeheerder de volgende verduidelijkingen aanbrengt:

Wat betreft **Transparantie** en **Gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften en toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie, met aanduiding van de onderliggende hypotheses**:

- Een volledige, transparante beschrijving van de beschreven scenario's, met in het bijzonder het weerhouden scenario voor de geplande investeringen. Hiervan moet minstens de volgende beschrijving van de assumpties en hypotheses worden opgenomen:
 - o de veronderstelde toekomstige evoluties voor de verschillende types belastingen (zoals elektrische voertuigen, warmtepompen en PV-installaties) op het Vlaamse elektriciteitsdistributienet;
 - o de daarbij gehanteerde verdeling van deze belastingen tussen de laag- en middenspanningsnetten;
 - o de daarbij gehanteerde strooiing van de belastingen in de simulaties van de computermodellen (met o.a. invloed van warmtenetten);
 - o de in de simulaties gehanteerde consumptie, productie, afname of injectie en de manier waarop daarbij rekening gehouden werd met reële meetdata (bv. digitale meters).

Inclusief:

- o Een toelichting over de aanpassingen in vergelijking met het vorige investeringsplan 2023-2032.

- Een bespreking van de input van stakeholders destijds ontvangen tijdens de voorbereidende stakeholderoverlegmomenten en op de consultatie over het investeringsplan.

Een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net, dat voldoet aan volgende elementen: a) de concreet geplande investeringen voor een periode van drie jaar en de geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling van het net voor een periode van tien jaar; b) de belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief oplaadpunten voor elektrische voertuigen en snellaadinfrastructuur; c) voorspellingen van de langetermijntrends:

- Een beschrijving van de concrete methodiek die Fluvius hanteert voor de vertaling van een investeringsplan naar concrete investeringsprojecten op laag- en middenspanning in de eerstkomende 3 jaar.
- Een toelichting over de ontwikkeling van het assetmanagement beleid door Fluvius, met de impact ervan op de uitwerking van de investeringsplannen.

Transparante beschrijving van de methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit en het resultaat van deze afweging:

- Een transparante beschrijving van de huidige methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit. Eveneens moet een verbetering van de kwaliteit van deze beschrijving geborgd worden in het investeringsplan.

Coherentie met de assumpties van de beheerders van de gekoppelde netten:

- Een beschrijving van de afspraken met de beheerders van de gekoppelde netten voor regelmatige overleg over de assumpties voor de opmaak van het investeringsplan en over de concrete impact ervan op hun netten.

Termijn voor verduidelijking van het investeringsplan

Volgens artikel 4.1.19, §3, tweede lid van het Energiedecreet kan de VREG, na overleg, de netbeheerder verplichten om het investeringsplan binnen een redelijke termijn aan te passen. Artikel 2.1.11 van het TRDE bepaalt dat indien de VREG het investeringsplan goedkeurt onder voorwaarden of afkeurt de elektriciteitsdistributienetbeheerder dan ten laatste binnen de negentig dagen (te rekenen vanaf de publicatie van de beslissing ten gronde van de VREG op zijn website), een aangepaste versie van het investeringsplan aan de VREG dient voor te leggen.

De VREG vraagt concreet aan de distributienetbeheerder om binnen de negentig dagen (te rekenen vanaf de publicatie van de beslissing ten gronde van de VREG op zijn website) een addendum bij het investeringsplan 2024-2026 en 2033 voor te leggen aan de VREG en op de website van Fluvius te publiceren, waarin Fluvius bijkomende toelichting en informatie geeft ten aanzien van door de VREG opgemerkte punten uit titel II.2 "Conclusie" van deze beslissing.

Beschikking gedeelte

De VREG beslist:

Artikel 1. Het investeringsplan 2024-2026 en 2033 van elektriciteitsdistributienetbeheerder Iveka goed te keuren, mits het binnen de negentig dagen na de inwerkingtreding van deze beslissing publiceren van een addendum op de website van Fluvius en het overmaken van dit addendum aan de VREG, waarin Fluvius volgende bijkomende toelichting en informatie opneemt:

- Een volledige, transparante beschrijving van de beschreven scenario's, met in het bijzonder het weerhouden scenario voor de geplande investeringen. Hiervan moet minstens de volgende beschrijving van de assumpties en hypothesen worden opgenomen:
 - o de veronderstelde toekomstige evoluties voor de verschillende types belastingen (zoals elektrische voertuigen, warmtepompen en PV-installaties) op het Vlaamse elektriciteitsdistributienet;
 - o de daarbij gehanteerde verdeling van deze belastingen tussen de laag- en middenspanningsnetten;
 - o de daarbij gehanteerde strooiing van de belastingen in de simulaties van de computermodellen (met o.a. invloed van warmtenetten);
 - o de in de simulaties gehanteerde consumptie, productie, afname of injectie en de manier waarop daarbij rekening gehouden werd met reële meetdata (bv. digitale meters).

Inclusief:

- Een toelichting over de aanpassingen in vergelijking met het vorige investeringsplan 2023-2032.
- Een bespreking van de input van stakeholders destijds ontvangen tijdens de voorbereidende stakeholderoverlegmomenten en op de consultatie over het investeringsplan.
- Een beschrijving van de afspraken met de beheerders van de gekoppelde netten voor regelmatige overleg over de assumpties voor de opmaak van het investeringsplan en over de concrete impact ervan op hun netten.
- Een beschrijving van de concrete methodiek die Fluvius hanteert voor de vertaling van een investeringsplan naar concrete investeringsprojecten op laag- en middenspanning in de eerstkomende 3 jaar.
- Een toelichting over de ontwikkeling van het assetmanagement beleid door Fluvius, met de impact ervan op de uitwerking van de investeringsplannen.
- Een transparante beschrijving van de huidige methodologie waarmee de netbeheerder een afweging maakt tussen een bijkomende investering en de aankoop van flexibiliteit. Eveneens moet een verbetering van de kwaliteit van deze beschrijving geborgd worden in het investeringsplan.

Artikel 2. te verklaren dat de beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie op de website van de VREG.

Voor de VREG,

Sint-Joost-ten-Node,

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Bijlagen:

1. Overzicht van de conformiteit van het investeringsplan 2024-2026 en 2033 met het rapporteringsmodel vastgesteld bij MEDE-2022-02.
2. RAPP-2024-07: Rapport over de investeringsplannen 2024-2026 en 2033 van de elektriciteitsnetbeheerders in het Vlaamse Gewest.